

Ποια κυβέρνηση είναι η καλύτερη; Εκείνη που μας μαθαίνει να κυβερνάμε τους εαυτούς μας . (Welche Regierung die beste sei? Diejenige, die uns lehrt, uns selbst zu regieren.)

Goethe (1749-1832)

Λίγοι είναι πρόθυμοι ή ικανοί να συνδράμουν στην αναζήτηση μιας σαφούς απαντήσεως στο υπαρξιακό πολιτικό μας ερώτημα: “Τι είδους χώρα θέλουμε;” “Τι είναι μία καλή κοινωνία”. Ενώ μιλάμε για χώρα σε βαθύτατη κρίση, κανόνας η αοριστο-γενικολογία. Προσφυγή, λοιπόν, στη σοφία ενός πολύ αξιόλογου Άγγλου πολιτικού του περασμένου αιώνα, του Jo Grimond (1913-1993). Ήταν χαρισματικός ηγέτης του Φιλελεύθερου Κόμματος επί μία δωδεκαετία έως το 1967, οπότε παραιτήθηκε αυτοβούλως, διότι έκρινε ότι δεν είχε άλλα να προσφέρει! Γράφει στο βιβλίο του *The Common Welfare* (εκδ. 1978): «Ίσως το πιο σημαντικό απ’ όλα είναι η γενική ηθική συμπεριφορά της χώρας: Τι θαυμάζεται και τι αποδοκιμάζεται, τι δέχονται οι πολίτες ως ευθύνη τους, κατά πόσον είναι έτοιμοι να σχεδιάσουν τη ζωή τους χρησιμοποιώντας τα μάτια, τα αυτιά και τον νου τους. Και σε όλην αυτή τη διαδικασία, φυσικά, η παιδεία είναι ένας βασικός παράγων. Είναι συζητήσιμο αν η παιδεία θα ήταν σωστό να προσδιοριστεί ως μία κοινωνική υπηρεσία, αν είναι ένα “δικαίωμα” για όλους έως μία απροσδιόριστη ηλικία, αλλά αυτό που πρέπει οπωσδήποτε να συζητηθεί είναι τι πρέπει να διδάσκεται. Και αυτό είναι κάτι, στο οποίο αποδίδεται ελάχιστη προσοχή – τουλάχιστον από τους πολιτικούς. Θα έπρεπε να μαθαίνουμε με ποιόν τρόπο να μελετήσουμε τί είδους χώρα θέλουμε, καθώς και σε αυτήν τη μελέτη ποιά ζητήματα ηθικής και ηθικού περιεχομένου της πολιτικής εγείρονται. “What is a ‘good’ society”.»

Με αυτά ως αφετηρία παρατίθενται εν συνεχεία μία σειρά νύξεων και υπαινιγμών για συγκεκριμένες τροποποιήσεις και συμπληρωματικές διαρρυθμίσεις του ισχύοντος πολιτειακού και πολιτικού μας συστήματος. «Οι χώρες διαφέρουν ως προς την οικονομική επιτυχία λόγω των διαφορετικών θεσμών τους, των κανόνων που επηρεάζουν τον τρόπο λειτουργίας των οικονομιών τους και των κινήτρων που παροτρύνουν τους λαούς.» (Daron Acemoglu-James A. Robinson *Why Nations Fail*, μετάφραση, εκδ. Οργανισμός Λιβάνη.[σελ.89]) Πολύ σοβαρό, δηλαδή, το θέμα των θεσμών.

Στην Ελλάδα, παρότι ζούμε υπό οργάνωση αστικού κοινωνικού (και οικονομικού) καθεστώτος, δεν έχουμε αστική τάξη (με τις προσιδιάζουσες/οντες αρχές ηθικής και τρόπους σκέψεως και συμπεριφοράς). Και ακόμα είναι σφάλμα να παραβλέπουμε σχετικώς την κάμψη γενικότερα του θρησκευτικού αισθήματος, με συνέπεια τη χαλάρωση σε πολύ μεγάλο τμήμα του λαού της διακρίσεως ανάμεσα στο καλό και στο κακό (την αμαρτία), στο ελεύθερο και στο απαγορευμένο. Αποτέλεσμα ο κατακερματισμός της κοινωνίας σε ιδιοτελείς “συνολικότητες” κοινών συμφερόντων και σε άτομα στερούμενα προϋποθέσεων συμβιώσεως ως μέλη μιας κοινότητας ελεύθερων επιλογών.

ΠΑΙΔΕΙΑ

Είναι πρώτο και θεμελιακό θέμα: Οποιαδήποτε προσπάθεια εκσυγχρονισμού θα πρέπει να αρχίζει με πρόγραμμα διαμορφώσεως ελεύθερης δημοκρατικής συνειδήσεως και/ή τρόπου συμπεριφοράς. Και αυτό μπορεί να επιχειρηθεί μόνο δια της παιδείας. Από τα νηπιαγωγεία (προαιρετικά, είναι απάνθρωπος ο τωρινός υποχρεωτικός χαρακτήρας τους), στην υποχρεωτική (με κάποιαν ελαστικότητα) πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση· σε δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία. Δωρεάν στα δημόσια, με παρόμοιου κόστους ειδικά κουπόνια (vouchers) για τα ιδιωτικά. Καταργείται το υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων και αφήνεται ελευθερία προγράμματος διδασκαλίας μέσα σε ένα ευρύ προδιαγεγραμμένο πλαίσιο. Και το πιο ουσιώδες: άλλου τύπου και νοοτροπίας διδάχοι (απαλλαγμένοι από ιδεολογικές και πολιτικές προκαταλήψεις -- ελεύθερα πνεύματα). Η τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα έναντι διδάκτρων. Κατ'εξαιρέσιν, παρέχεται δωρεάν σε έναν απαιτούμενο για την κάλυψη των αναγκών της κοινωνίας μας αριθμό επιστημόνων· στους αρίστους κατά τομέα γνώσεως. Επαναφέρεται σε ισχύ ο νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/6.9.2011, γνωστός ως Διαμαντοπούλου)· με τις αναγκαίες βελτιώσεις.

Σήμερα σπουδάζουν στην πλάτη του ελληνικού λαού χιλιάδες επιστήμονες, οι οποίοι προσφέρονται σχεδόν έτοιμοι (είναι οι καλύτεροι) σε πολύ πλουσιότερες από τη δική μας κοινωνίες και χώρες. Πέραν τούτου αποτελεί μία από τις αιτίες της υψηλής ανεργίας των νέων. Γράφει σ' το ΒΗΜΑ της 19^{ης} Ιουνίου 2011 ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Birmingham Δημήτρης Τζιόβας: «Η Ελλάδα δεν αντέχει να εισάγει σε ΑΕΙ και ΤΕΙ περίπου το 70% των αποφοίτων της μέσης εκπαίδευσης, όταν η Βρετανία περιορίζεται γύρω στο 40%.» Κατά το WORLD ECONOMIC FORUM, η Ελλάς κατατάσσεται παγκοσμίως στην πρώτη θέση ως προς το ποσοστό των πολιτών, που έχουν φοιτήσει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, και στην έκτη θέση ως προς την διαθεσιμότητα μηχανικών και επιστημόνων (Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1 Οκτ. 2015). Είναι λοιπόν η κατάργηση της δωρεάν ανώτατης παιδείας ο μόνος τρόπος εκλογικεύσεως της λειτουργίας της. Προϋπόθεση η κατάργηση του άρθρου 16 του Συντάγματος (Διατάξεις περί παιδείας, τέχνης, επιστήμης και αθλητισμού. 376 λέξεις μόνο περί παιδείας). Η αντικατάστασή του με καμιά τριανταριά: «1.- Σκοπός της παιδείας είναι η διάπλαση ελεύθερων ελεύθερα σκεπτόμενων προσώπων--υπεύθυνων πολιτών στο πλαίσιο της δημοκρατίας μας. 2.- Διασφαλίζονται τα περί δωρεάν της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.» Υπεύθυνος (καλός) πολίτης είναι το πρόσωπο που λειτουργεί ως ελεύθερος άνθρωπος, έχει συναίσθηση των υποχρεώσεών του ως μέλους της κοινωνίας, σέβεται την πολιτειακή ευταξία, εργάζεται ενσυνείδητα και δρα με σύνεση και ευπρέπεια μέσα στο πλαίσιο του κράτους δικαίου. Έχει πει ένας αστός, ο Αμερικανός δισεκατομμυριούχος Warren Buffet: «Τίποτε δεν “ναρκώνει” περισσότερο τον ορθολογισμό όσο μεγάλες δόσεις χρήματος αποκτωμένου χωρίς προσπάθεια». Ρήση με μεγάλο ενδιαφέρον. Η αγνόηση της συνετέλεσε ουκ ολίγον στη σημερινή μας κατάσταση.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Οι τελευταίες κυβερνήσεις και πολλοί και διάφοροι άλλοι έχουν διατυπώσει σκέψεις για συνταγματική αναθεώρηση. Μερικές ενδιαφέρουσες,

οι περισσότερες επουσιώδεις και γενικόλογες ή λεπτομερειακές, έξω από τη λογική ενός συνταγματικού χάρτη. (Ενδιαφέρον ΕΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, συνταχθέν από επιτροπή των Ν. Αλιβιζάτου, Π. Βουρλούμη, Γ. Γεραπετρίτη, Γ. Κτιστάκι, Στ. Μάνου και Φ. Σπυρόπουλου.) Η θεμελιώδης δυσλειτουργία του σημερινού συστήματος διακυβερνήσεως έχει γενεσιουργό αίτιο την υποβάθμιση, πολύ κοντά στο μηδέν, της νομοθετικής αποστολής του κοινοβουλίου. Δεν έχουμε παρά κατ' επιφασιν κοινοβουλευτική δημοκρατία.

Πρώτη ενέργεια η καθιέρωση νέων συνταγματικών ρυθμίσεων σχετικών με την αποκατάσταση της σχέσεως της νομοθετικής με την εκτελεστική λειτουργία. Είναι βασική παθολογία της δημοκρατίας μας η σημερινή κατάσταση. Η Βουλή παίζει ουσιαστικά τον ρόλο απλού "επικυρωτή" των πρωθυπουργικών αποφάσεων. Καμία πρωτοβουλία. Πρέπει η νομοθετική εξουσία να αναλάβει τον ουσιαστικό της ρόλο. Να ανακτήσει αρμοδιότητες, πρωτοβουλία, υπευθυνότητα και κύρος. Τα κόμματα και οι βουλευτές να έχουν δικαίωμα προτάσεως νομοσχεδίων. Προτείνεται η νομοθετική λειτουργία να ασκείται από δύο σώματα: Βουλή (με 240 μέλη) και Γερουσία (γύρω στα 60 μέλη). Η Βουλή νομοθετεί και ελέγχει την κυβέρνηση. Όλοι οι νόμοι συζητούνται και ψηφίζονται από την ολομέλεια (δεν λειτουργούν θερινά τμήματα νομοθετικής εργασίας). Τα μέλη της εκλέγονται από τους Έλληνες πολίτες. Η περίοδος της Βουλής είναι τετραετής. Η ιδιότητα του βουλευτή είναι ασυμβίβαστη προς την άσκηση επαγγέλματος. Υπάρχει χρονικό όριο ασκήσεως του βουλευτικού λειτουργήματος η δωδεκαετία για να μειωθεί κάπως ο παράγων "επανεκλογή" στις πολιτικές αποφάσεις.

Η Γερουσία ασκεί μόνο νομοθετικό έργο και έχει ως μέλη: τους πρώην προέδρους της Δημοκρατίας και τους πρώην κοινοβουλευτικούς πρωθυπουργούς, χωρίς χρονικό περιορισμό θητείας: εκπροσώπους κοινωνικών ομάδων, θεσμικών οντοτήτων και οικονομικών συμφερόντων: εκπροσώπους των περιφερειών, καθώς και των νομών, οι οποίοι με τον περιορισμό των εδρών της δεν θα εκπροσωπούνται στη Βουλή (εκτός εάν στη Βουλή θα εκπροσωπούνται όλοι οι τέως νομοί ασχέτως πληθυσμιακής συνθέσεως). Η θητεία τους θα είναι εξαετής και μη ανανεώσιμη. Η Γερουσία δεν διαλύεται. Ανανεώνεται κατά το ήμισυ κάθε τρία χρόνια. Σήμερα σε όλες τις κοινοβουλευτικές χώρες, λόγω όγκου προτεινόμενης νομοθεσίας, λόγω εξαρτήσεως από το κόμμα και της προθέσεως επανεκλογής τους, το νομοθετικό έργο των βουλευτών κάθε άλλο παρά ικανοποιητικό είναι. Στη Μεγάλη Βρετανία το μειονέκτημα αυτό καλύπτεται, κατά ένα μέρος, από τη Βουλή των Λόρδων, αλλού από τις Γερουσίες.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται από ειδικό εκλεκτορικό σώμα. Έχει διευρυμένες αρμοδιότητες, περιοριζόμενων αντιστοίχως των του πρωθυπουργού.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ως ουσιώδες μέτρο για την σωστή και πιο αποδοτική νομοθετική λειτουργία της Βουλής προτείνεται ο σημαντικός περιορισμός των θεμάτων, τα οποία χρειάζονται νομοθετική ρύθμιση. Υπόδειγμα σχετικής αναθεωρήσεως θα μπορούσαν να είναι οι συναφείς διατάξεις του Σουηδικού Συντάγματος (The Instrument of Government) και συγκεκριμένα το κεφάλαιο 8 (Laws and other Regulations). Θα αποτελούσε ουσιαστικώς μεταρρύθμιση. Εν συνόψει: Νόμοι απαιτούνται για ρυθμίσεις που αφορούν κατά κύριον λόγο τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και ελευθερίες για ρυθμίσεις που αναφέρονται στην

προσωπική κατάσταση των πολιτών και στις μεταξύ τους προσωπικές και οικονομικές σχέσεις. Στις τελευταίες αυτές ρυθμίσεις περιλαμβάνονται.

1) Διατάξεις περί ιθαγένειας. 2) Διατάξεις που αφορούν το δικαίωμα οικογενειακού ονόματος, τον γάμο, τις σχέσεις γονέων και τέκνων, τις διαθήκες και τα περί κληρονομίας, τις οικογενειακές εν γένει υποθέσεις. 3) Διατάξεις που ρυθμίζουν τα περί κινητής και ακίνητης περιουσίας, τις συμβάσεις που αφορούν εταιρείες, σωματεία, ενώσεις και ιδρύματα. Αυτονόητο ότι ρυθμίζονται με νόμους θέματα αναφερόμενα στις τρεις (νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική) πολιτειακές λειτουργίες, στη διοικητική διαίρεση της χώρας και στη λειτουργία των οργανισμών αυτοδιοίκησης και ακόμα στις σχέσεις πολιτών και δημόσιας διοίκησης. Όλα τα άλλα θέματα αντιμετωπίζονται και ρυθμίζονται με κυβερνητικές και, εν γένει, διοικητικές αποφάσεις και πράξεις.

Επεξεργασία νομοθετική, επί των ίδιων θεμάτων, γίνεται και στη Γερουσία. Σε περίπτωση διαφωνίας γίνεται συνεννόηση μεταξύ των δύο σωμάτων. Εάν δεν επιτευχθεί τελικά συμβιβασμός ή συμφωνία, υπερισχύει η άποψη της Βουλής. Δεν μπορεί να συζητούνται και να ψηφίζονται πάνω από εκατό νομοσχέδια σε κάθε σύνοδο της Βουλής. (Μέσος ετήσιος όρος ψηφισθέντων κατά την ενδεκαετία 1997-2007 νόμων 106.). Αναλογούν λιγότερες, κατά μέσον όρο, από 20 ώρες για την συζήτηση και ψήφιση κάθε νομοσχεδίου πολλά από αυτά έχουν πάνω από εκατό άρθρα, ένα δε (ο ν.4281/2014) καταλαμβάνει 259 σελίδες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 160/8.8.2014). Η σημερινή κατάσταση, ακόμα και για ψύλλου πήδημα, να χρειάζεται νομοθετική ρύθμιση, έχει επικρατήσει για να απεκδύονται οι υπουργοί από την ευθύνη των αποφάσεών τους. (Για τη γελοιότητα του πράγματος: Εχρειάστηκε νομοθετική ρύθμιση για να ανατεθεί σε ιδιώτες ο έλεγχος των εισιτηρίων στις αστικές συγκοινωνίες! Αλλά όχι σε όλες, εξαιρείται η πρωτεύουσα!! Θέμα, το πολύ, αρμοδιότητας του διευθύνοντος την επιχείρηση και μόνον αυτού). Οι βουλευτικές εκλογές διεξάγονται την πρώτη Κυριακή του Οκτωβρίου κάθε τέσσερα χρόνια. Αν ενδιάμεσα πέσει η κυβέρνηση, η νέα κυβέρνηση θα έχει διάρκεια ως το τέλος της βασικής πάγιας τετραετίας.

Να καθοριστούν θέματα για τα οποία, κατά το Σύνταγμα, απαιτείται ειδικός τρόπος ψηφίσεως (αυξημένη π.χ. πλειοψηφία) μπορούν να ονομαστούν θεσπίσματα, θεμελιακοί/βασικοί νόμοι ή οτιδήποτε άλλο. Ένας νέος θεσμός. Κάτι ενδιάμεσο μεταξύ συνταγματικής διατάξεως και κοινού νόμου. Εννοώ θέματα, για τα οποία έχει ουσιώδη σημασία η διάρκεια ισχύος των ρυθμίσεών τους (όπως φορολογικά, η παιδεία-εκπαίδευση, η λειτουργία ανεξάρτητων αρχών, πολιτικών κομμάτων κ.ά.) Πρόσθετο πλεονέκτημα ότι θα εκλείψει έτσι, κατά μεγάλο μέρος, η ανάγκη για συχνές αναθεωρήσεις του Συντάγματος. Διότι με τέτοιους νόμους θα πρέπει να ρυθμίζονται εφεξής αρκετά θέματα, που τώρα ρυθμίζονται με συνταγματικές διατάξεις.

Συμπληρωματικές παρατηρήσεις περί Βουλής. Εκσυγχρονισμός του κανονισμού. Υποχρεωτική η παρουσία των βουλευτών στις συνεδριάσεις της ολομέλειας. Ο πρόεδρος παύει να ασκεί καθήκοντα βουλευτή και δεν έχει ψήφο· δεν συμμετέχει σε κομματικές λειτουργίες και άλλες εκδηλώσεις. Αντικαθίσταται ως βουλευτής από τον αναπληρωτή της εκλογικής περιφέρειάς του. Το ίδιο γίνεται και με όσους βουλευτές γίνονται υπουργοί (όχι οι υφυπουργοί), για το χρονικό διάστημα που εκτελούν υπουργικά καθήκοντα. Ανάλογα ισχύουν και για τη Γερουσία.

Να προβλέπεται από το Σύνταγμα μόνιμο εκλογικό σύστημα (βασισμένο, κατά προτίμηση, στο γερμανικό για την Bundestag). Μεταξύ των ουσιωδών πλεονεκτημάτων του η κατάργηση του σταυρού προτιμήσεως· αιτίας πλείστων δεινών. Όχι λιγότερο σημαντικό, θα εκλείψει η πολιτική ανηθικότητα του “bonus” των πενήντα εδρών του ισχύοντος εκλογικού νόμου. Μετά την πρώτη εφαρμογή του νέου συστήματος, να επιτραπούν αλλαγές προς εξάλειψη ατελειών που θα διαπιστωθούν. Από εκεί και πέρα καμία μεταβολή.

Να αρχίσει ή να συνεχιστεί, αν έχει ήδη αρχίσει, κωδικοποίηση, κατά κλάδους, της ισχύουσας νομοθεσίας· ως κατεπείγουσα ανάγκη και διαδικασία. Με συνταγματική διάταξη δεν επιτρέπεται η κατάργηση ή τροποποίηση νόμου κατά τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου, κατά την οποία ψηφίστηκε. Τροπολογίες, κατά τη συζήτηση στο κοινοβούλιο, να εντάσσονται στον ισχύοντα νόμο σε ενιαίο κείμενο, διαγραφομένης της αρχικής διατάξεως. Δεν υπάρχουν παραπομπές (“το εδάφιο 1 του άρθρου 2 του νόμου 3 τροποποιείται”). Παράλληλα κάθε υπουργείο να συντάξει κατάλογο των προβλεπόμενων από τους νόμους κρατικών, περιφερειακών και δημοτικών αδειών και εγκρίσεων. Να διατηρηθούν οι απολύτως αναγκαίες για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας. Να καταργηθούν όλες οι άλλες είτε περιλαμβάνονται στους πίνακες, οι οποίοι θα καταρτιστούν, είτε όχι, ως υπολείμματα άλλων καιρών και διαφορετικών συνθηκών. Όπου υπάρχει ευρωπαϊκή νομοθεσία να τεθεί σε άμεση ισχύ.

Κ Υ Β Ε Ρ Ν Η Σ Η

“Ανασχεδιασμός του κράτους είναι μία προτεραιότητα σε όλον τον κόσμο.” Διαπίστωση του **The Economist** πριν από μερικά χρόνια (12 Ιουνίου 2010). Εφαρμογή: Με συνταγματική διάταξη καθορίζεται ο αριθμός και η ονομασία των υπουργείων. (Ονομασίες απλές· το πολύ τρεις λέξεις. Όχι η σημερινή φαιδρότητα. Η κάθε ονομασία, όπως και τα δικά μας ονοματεπώνυμα, έχουν απλή συμβολική σημασία, για να μπορούμε να συνεννοούμαστε. Και με ‘νι’ στο τέλος. Αν όχι για άλλον λόγο, για να ευφρανθεί η ψυχή του Ελύτη). Δεν χρειάζονται πλάι στον υπουργό αναπληρωτές υπουργοί και υφυπουργοί με εκτελεστικές αρμοδιότητες (με ίσως 2-3 εξαιρέσεις). Σε κάθε υπουργείο αναπληρωτής υπουργός ή υφυπουργός υπάρχει ένας με αποκλειστική αρμοδιότητα τη νομοθεσία και τις σχέσεις του υπουργείου του με τα νομοθετικά σώματα και, ενδεχομένως, επίβλεψη υπηρεσιών. Το υπουργικό συμβούλιο (μέλη του οι εκτελεστικοί υπουργοί και μόνον) λειτουργεί βάσει αναλυτικού κανονισμού. Συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές τον μήνα (ιδεωδώς κάθε βδομάδα), με συνταγματική διάταξη. Επί σημαντικών θεμάτων (κυρίως νομοθεσίας) συγκροτούνται υποχρεωτικά εξωκοινοβουλευτικές επιτροπές, με εντολή να διεξαγάγουν ενδελεχή διερεύνηση και να παρουσιάσουν σαφείς προτάσεις (συστάσεις) για μεταβολές ή άλλες μεταρρυθμίσεις. (Όπως έπρεπε να είχε γίνει ή να γίνει για τη σχεδιαζόμενη συνταγματική αναθεώρηση).

Να διευκρινιστεί με συνταγματική διάταξη ότι μία κυβέρνηση σε καμία περίπτωση δεν πέφτει, αν καταψηφιστεί ένα νομοσχέδιό της· από τη Βουλή ή τη Γερουσία. Πέφτει, μόνο και μόνο, αν καταψηφιστεί σε πρόταση εμπιστοσύνης ή δυσπιστίας, ή για τον προϋπολογισμό. Είναι κάτι το αυτονόητο· ωστόσο χρειάζεται μία συνταγματική υπόμνηση, προς αποφυγή

παρερμηνειών. Αυτά για να βελτιωθεί το νομοθετικό έργο ποιοτικά και να ανακτήσουν οι βουλευτές την αξιοπρέπειά τους με την εφαρμογή της κατά συνείδηση ψήφου που προβλέπεται στο Σύνταγμα. Όχι με fiat του κόμματος. Δεν ισχύει απαρεγκλίτως η αρχή της δεδηλωμένης. Μπορεί να υπάρξει κυβέρνηση μειοψηφίας, εφ' όσον βέβαια θα έχει την ανοχή της Βουλής.

Η Αθήνα ως πρωτεύουσα του κράτους, έδρα της κυβερνήσεως και γενικά της διοικήσεως, κέντρο της οικονομικής ζωής της χώρας και κεντρικός χώρος της πνευματικής κινήσεως, πνίγεται. Πάει, με τα προάστιά της, να περιμαζέψει τον μισό πληθυσμό της χώρας. Πρέπει να αρχίσει συζήτηση και διάλογος για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Πρόταση: να διασπαστούν οι ως άνω λειτουργίες. Το οικονομικό κέντρο και οι πνευματικές εκδηλώσεις δεν μπορούν εύκολα να μετατοπιστούν. Διασπώνται λοιπόν οι κρατικές λειτουργίες. Η Αθήνα παραμένει έδρα της νομοθετικής λειτουργίας (Βουλής και Γερουσίας). Η εκτελεστική εξουσία (Κυβέρνηση και υπουργεία) μετακομίζει κάπου στην Θεσσαλία· σε μία, κατά προτίμηση, από την αρχή δομημένη (με ΣΔΙΤ;) πόλη-έδρα της κυβερνήσεως (όπως π.χ. η Μπραζίλια). Και στη Θεσσαλονίκη μεταφέρεται η βάση της δικαστικής εξουσίας, η έδρα των ανώτατων δικαστηρίων· Αρείου Πάγου, Συμβουλίου της Επικρατείας και ιδρυόμενου Συνταγματικού Δικαστηρίου. (Το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έχει ρόλο στη σημερινή εποχή.) Μία πρόσθετη, σημαντικής βαρύτητας, συνέπεια θα είναι η ενίσχυση της ανεξαρτησίας των πολιτειακών λειτουργιών στις μεταξύ τους σχέσεις. Και θα μειωθούν τα παράπονα περί κράτους των Αθηνών· όχι εντελώς αδικαιολόγητα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Κοινωνική δικαιοσύνη υπάρχει όταν δωρεάν παρέχονται (και δη σε επιθυμητή ποιότητα) εκείνες οι υπηρεσίες, των οποίων επωφελοούνται ή/και μπορούν να κάνουν χρήση όλοι οι πολίτες. Με αυτό το κριτήριο οι υπηρεσίες αυτές είναι η εθνική άμυνα, η δημόσια τάξη, η παιδεία, η υγεία, η κοινωνική πρόνοια, η συνταξιοδότηση. Περιοριστικά. Για άλλες υπηρεσίες επιβαρύνονται οι κάνοντες χρήση αυτών. Έτσι η λειτουργία απονομής δικαστικής δικαιοσύνης πρέπει να είναι οικονομικά αυτόρκης· με τα δικά της έσοδα. Οι προσφεύγοντες και καταλήγοντες σε αυτήν καταβάλλουν (ο εις βάρος του οποίου η απόφαση) όλη τη δαπάνη της αμοιβής πλήρως των ασχοληθέντων με την υπόθεσή τους δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων· συν μία ποσοστιαία προσαύξηση για τα γενικά έξοδα. (Γιατί να πληρώνει ο νομοταγής πολίτης για τα κατορθώματα των απατεώνων, φονιάδων, λωποδυτών και λοιπών εγκληματιών;).

Επέκταση της ισχύος του Αστικού Κώδικα σε όλη τη χώρα και έναντι όλων χωρίς εξαιρέσεις των πολιτών· ασχέτως θρησκείας. Μπορεί να έχει και ευρύτερες θετικές επιπτώσεις (πώς π.χ. θα αντιδράσει η θρησκευτική μειονότητα της Θράκης;).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η ελληνική κοινωνία και οικονομία είναι από τις πιο υπερ-ρυθμιζόμενες στην Ευρώπη. Το 2007 εκδόθηκαν στην Ελλάδα 14.892 διοικητικές αποφάσεις. Κάτι πρέπει να γίνει. Κάτι το καθοριστικό. Οι καθηγητές Δημήτρης Β. Παπούλιας (Ε.Κ.Π.Α) και Χαρίδημος Κ. Τσούκας (Πανεπιστήμιο Κύπρου και ALBA) στο βιβλίο τους ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(1998) διαπιστώνουν: «Μία μεταρρύθμιση είναι περισσότερο συστηματική όταν οι ακόλουθοι έντεκα παράγοντες λαμβάνονται υπόψη στη διεκπεραίωσή της: ύπαρξη σαφών στόχων, στρατηγικές συνέπειες, διαθέσιμοι ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι, οι απόψεις των εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων, η συγκέντρωση και ανάλυση σχετικών δεδομένων, ύπαρξη εναλλακτικών σεναρίων, χρήση εξειδικευμένου προσωπικού, χρήση αναλυτικών μεθόδων στην επεξεργασία του προβλήματος, ύπαρξη ατόμου ή ατόμων που προωθούν ενεργά τη μεταρρύθμιση ("product champion"), μηχανισμοί ανάδρασης πληροφοριών στη διάρκεια της εφαρμογής και μηχανισμοί διορθωτικής επέμβασης.». Σκοπός της αναφοράς να τονιστεί η πολυπλοκότητα των προβλημάτων και οι δυσκολίες της απαραίτητης μεταρρυθμίσεως (επανιδρύσεως, αν θέλουμε να ακριβολογήσουμε) όλων των κρατικών και εν γένει δημόσιων υπηρεσιών μας. Η οποία είναι σήμερα ζήτημα υπάρξεως ή διαλύσεως για τη χώρα μας. Και έτσι πρέπει να αντιμετωπιστεί 'κατεπειγόντως' και με μεγάλη σοβαρότητα. 'Όχι να ψηφίσουμε στα πεταχτά έναν νόμο. Απλώς και μόνο για τα μάτια του κόσμου' να τον ξεγελάσουμε.

Αναδιαμόρφωση της διοικητικής διάρθρωσης της χώρας. Καλλικράτης ο εκ Παιανίας εκαρατομήθη πάλαι ποτέ ως δημαγωγός. Παράδειγμα προς μίμηση (για τον δικό μας). Ο σύγχρονος, ο του Ραγκούση, υπήρξε για πολλές πόλεις και περιοχές καταστροφικός. Σήμερα (απογραφή πληθυσμού 2011) υπάρχουν στη χώρα 17 δήμοι με πληθυσμό άνω των 100 χιλιάδων και 13 με κάτω των 1.000 κατοίκων. Ο μικρότερος με 152. Όλοι δήμοι. Δεν χωράνε όμως όλα τα ποδάρια στο ίδιο παπούτσι. Ριζική λοιπόν αναθεώρηση του Καλλικράτη και του Καποδίστρια. Όχι βεβιασμένα. Σε χρονικό διάστημα τουλάχιστο κοινοβουλευτικής περιόδου και ύστερα από κοινωνική, οικονομική, ανθρωπολογική, πολιτισμική μελέτες (από επιτροπές έρευνας). Επάνοδος στον διαχωρισμό δήμων και κοινοτήτων. Βασική αρχή η οικονομική αυτοτέλεια των δήμων. Υποχρέωσή τους να καλύπτουν τις τρέχουσες δαπάνες τους εξ ιδίων. Να έχουν δικαίωμα επιβολής ειδικών φόρων και τελών. Είναι και ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης.

Ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να μπορεί να συζητείται στη Βουλή επί μακρότερον χρόνο' όσον χρειάζεται για να γίνεται ουσιαστική ανάλυση, με μόνο περιορισμό ένα ανώτατο όριο (τουλάχιστον ένας μήνας, παρεμβαλλομένου και νομοθετικού έργου). Επιτρέπονται και συζητούνται προτάσεις των βουλευτών περί αλλαγών και συμπληρώσεων τόσο στα έσοδα, όσο και στις δαπάνες' όσες εγκρίνονται ενσωματώνονται στον κατατεθέντα από την κυβέρνηση προϋπολογισμό. Ένα σκέτο Ναι ή Όχι, μέσα σε πέντε ημέρες, όπως τώρα, είναι κοροϊδία. Για ένα τόσο ουσιώδες ζήτημα!

Στο δημόσιο οι αμοιβές, εξισωμένες, κατά το δυνατόν, με τις ανάλογες του ιδιωτικού τομέα, να εξαρτώνται κατά σημαντικό μέρος από την ικανότητα και απόδοση του κάθε υπαλλήλου' περιλαμβάνονται και οι εκπαιδευτικοί. Πρέπει να υπάρχει δυνατότητα αυξήσεως έως και κατά 50% του βασικού μισθού (βαθμού και θέσεως) ενός υπαλλήλου, ως επιβράβευση αποδόσεως.

Νομίζω πως είναι ώρα να ισχύσουν διατάξεις, κατά τις οποίες το προσωπικό δημόσιων υπηρεσιών, από τη λειτουργία των οποίων εξαρτάται η ομαλότητα της κοινωνικής ζωής, δεν επιτρέπεται να απεργούν. Ισχύει σήμερα για το δικαστικό σώμα, τους αστυνομικούς και τις ένοπλες δυνάμεις. Να

επεκταθεί. Πρώτη περίπτωση η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας. Αυτό ισχύει στις ΗΠΑ (Δεν μπορεί να χαρακτηριστεί χώρα, στην οποία δεν σέβονται τα ατομικά δικαιώματα. Όταν δε, πριν από μερικά χρόνια, επί προεδρίας Ronald Reagan, απήργησαν παρά τη σχετική απαγόρευση, την οποία είχαν δεχτεί κατά την πρόσληψή τους, απολύθηκαν όλοι μέσα σε ένα εικοσιτετράωρο.) Όσοι λοιπόν εφεξής προσλαμβάνονται να υπογράψουν σχετική υπόσχεση-υποχρέωση. Αλλιώς ας ψάξουν να βρουν αλλού δουλειά, όπου θα μπορούν να απεργούν. Για τους υπηρετούντας και μη θέλοντας να υπογράψουν, να προβλεφθεί μεταβατική διάταξη, με την οποία τους επιστρέφονται όλες οι συνταξιοδοτικές και άλλες εισφορές τους και τους παρέχεται εύλογη για την απόλυσή τους αποζημίωση.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η δυνατότητα οικονομικής αναπτύξεως δεν μπορεί παρά να βασίζεται σε ιδιωτικές επενδύσεις σε τομείς που μπορεί να αποδώσουν στην Ελλάδα. Με βασική επιδίωξη την καταπολέμηση της ανεργίας. Παρένθεση: Βάση, και μάλιστα εκτεταμένη, για τη σύνταξη ενός προγράμματος-σχεδίου ανάπτυξεως της χώρας υπάρχει από τον Σεπτέμβριο του 2011. Είναι η μελέτη “Η Ελλάδα 10 Χρόνια Μπροστά”, η οποία εκπονήθηκε από το γραφείο Αθηνών μεγάλης πολυεθνικής εταιρείας συμβούλων επιχειρήσεων [management consulting firm], της McKinsey & Company. «Η μελέτη επιχειρεί να προσδιορίσει το μοντέλο και τη στρατηγική ανάπτυξης που θα πρέπει να ακολουθηθεί σε ορίζοντα δεκαετίας, χρησιμοποιώντας ως βάση την ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα, την εξωστρέφεια και την τόνωση των επενδύσεων και της απασχόλησης [...] Προτείνει την υιοθέτηση ενός νέου Μοντέλου Ανάπτυξης, που μπορεί να δημιουργήσει 49 δισ. ευρώ σε ετήσια Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία --55 δισ. σε όρους ΑΕΠ-- και 520 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας εντός 10 ετών σε μόλις πέντε μεγάλους κλάδους και οκτώ αναδυόμενους υπο-κλάδους της οικονομίας.» Σύνοψη [65 σελίδων] της μελέτης είναι διαθέσιμη [στο αγγλικό πρωτότυπο και σε μετάφραση] στην ιστοσελίδα www.mckinsey.gr. Πέρυσι εκπονήθηκε από το ΚΕΠΕ εκτενής μελέτη με τον τίτλο “Αναπτυξιακό Όραμα για την Ελλάδα του 2020: Προβλέψεις, προϋποθέσεις ανάπτυξης και μηχανισμοί χρηματοδότησης”. «Στοχεύει», όπως αναφέρθηκε κατά την παρουσίαση της, «στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου συνεκτικού σχεδίου ανάπτυξης, που θα θέσει το πλαίσιο και θα αποτελέσει τον οδηγό εφαρμογής ενός νέου οικονομικού προτύπου για τη χώρα». Τέλος, ασφαλώς θα υπάρχουν και άλλες αξιόλογες σχετικές εργασίες. Κλείνει η παρένθεση.

Στη γεωργία μπορεί να υπάρξει πρόοδος (με διδάγματα από το Ισραήλ;). Θα είναι όμως πάντα ανεπαρκής, λόγω του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της γης (της μικρής και κατακομματιασμένης αγροτικής ιδιοκτησίας) και της αδυναμίας μας να λειτουργήσουμε συνεταιριστικά (εδώ οι συνεταιρισμοί είναι κέντρα και εκπαιδευτήρια διαφθοράς). Θα ήταν πολύ επιθυμητή μία αναμόρφωση του κληρονομικού (και αστικού εν γένει) δικαίου στα αφορώντα τη γεωργική γη, με περιορισμό της κατατμήσεως της κατά την κληρονομική διαδοχή ή άλλης μορφής μεταβίβαση.

Μπορεί να αναπτυχθούν μεσαίες βιομηχανικές επιχειρήσεις από ξένους επενδυτές και Έλληνες (αν και η νοοτροπία μας είναι υπέρ του άμεσου κέρδους), μόνο εάν ρυθμιστούν κατά πάγιον τρόπο (τουλάχιστον εικοσαετούς

διάρκειας) τρία βασικά θέματα-προβλήματα, τρεις βασικές προϋποθέσεις: Το θέμα του σταθερού καθεστώτος στα πεδία σχέσεων με το δημόσιο, φορολογίας και γενικά οικονομικού περιβάλλοντος. Το δεύτερο: εργασιακές σχέσεις. Τρίτο: επίλυση των ανακυπτουσών διαφορών.

Το πρώτο εν μέρει καλύπτεται, εάν υπάρξουν ρυθμίσεις με νόμους αυξημένης ισχύος. Θα χρειαστεί όμως και τρόπος εξουδετέρωσης της αναξιοπιστίας του ελληνικού κράτους. Να αναζητηθεί, εν πάση περιπτώσει, τρόπος εγγυήσεως της σταθερότητας από κάποια ευρωπαϊκή διαδικασία. Η Ευρώπη έχει κάθε συμφέρον να συνεργαστεί παραγωγικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Μας έχουν δανείσει εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ. Θα είναι μία εγγύηση και γι' αυτούς. Ο μέλλον επιχειρηματίας θα πρέπει να είναι βέβαιος πως για είκοσι (ενδεικτικά) χρόνια δεν θα αλλάξει το επιχειρησιακό καθεστώς από μεταγενέστερη δυσμενή νομοθεσία, ενώ θα πρέπει να επωφελείται και αυτός από ευμενέστερη. Επιτρέπεται η ανταπεργία (lock-out) των επιχειρήσεων.

Για το δυσεπίλυτο πρόβλημα των εργασιακών σχέσεων θα πρέπει να πραγματοποιηθούν θεμελιακές αλλαγές προς τρεις κατευθύνσεις: Πρώτα θα πρέπει να αλλάξει η νομοθεσία περί συλλογικών συμβάσεων (μη υποχρεωτικός ο χαρακτήρας τους). Παράλληλα η περί απεργιών. Απεργία κηρύσσεται και πραγματοποιείται με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας όλων των μελών του σωματίου ή οργανώσεως που εμπλέκεται. (Η άμεση δημοκρατία εν δράσει!) Δεύτερον καθιερώνεται καταβολή αποζημιώσεως από το απεργούν σωματείο ή οργάνωση, σε περίπτωση παράνομης και/ή καταχρηστικής απεργίας, για ζημιά την οποίαν υπέστη ο εργοδότης. Να διευκρινιστεί ότι δεν είναι απεργίες οι διάφοροι τρόποι (αποχή, κλείσιμο καταστημάτων κ.α.) διαμαρτυρίας κατά του κράτους επαγγελματικών οργανώσεων (δικηγόρων, πολιτικών μηχανικών, φαρμακοποιών, κ.ο.κ.) και επομένως δεν τυγχάνουν της προστασίας των περί απεργίας συνταγματικών διατάξεων.

Για το τρίτο τέλος πρόβλημα της διευθετήσεως των διαφορών ισχύει η παρατήρηση ότι δύσκολα θα τοποθετήσει κάποιος τα λεφτά του σε μία χώρα που για να επιλυθούν τελεσίδικα αστικές διαφορές απαιτούνται πάνω από πέντε χρόνια· πολλές φορές δεκαετία. Να βρεθεί τρόπος υπερκεράσεως, (όσο δεν βρίσκεται γενικός και πειστικός τρόπος εξαλείψεως του εμποδίου αυτού) με την θέση σε ισχύ διατάξεων, που θα επιτρέπουν την προσφυγή, ύστερα από λογικό χρόνο, σε ευρωπαϊκά δικαστήρια· όπως θα καθορίζεται κατά την έγκριση της επενδύσεως και της εν γένει τοποθετήσεως χρημάτων στον παραγωγικό τομέα.

Φ Ο Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Α

Φορολογική δήλωση υποβάλλουν όλοι οι ενήλικοι και οι έχοντες εισόδημα ανήλικοι Έλληνες πολίτες· καθώς και οι διαμένοντες στην Ελλάδα αλλοδαποί. Φόρο εισοδήματος πληρώνουν όσοι έχουν συνολικό (εκ πάσης πηγής) ετήσιο εισόδημα άνω των 6 χιλιάδων ευρώ. Φορολογείται με συντελεστή 15% το εισόδημα άνω των 6 χιλιάδων έως τις 60 χιλιάδες ευρώ. Άνω των 60 χιλιάδων ο συντελεστής ανεβαίνει σε 20%. Ο συντελεστής και τα όρια, κατόπιν μελέτης, μπορεί να αυξομειωθούν ανάλογα με το επιδιωκόμενο συνολικό αποτέλεσμα· όχι όμως κατά πολύ. Δεν υπάρχει καμία εξαίρεση. Για

ανάγκες καλύψεως ορισμένων περιπτώσεων, παρέχεται ειδική οικονομική ενίσχυση με μέγιστη φειδώ και αίσθημα δικαιοσύνης. Οι μόνες δαπάνες που αφαιρούνται από το εισόδημα είναι εκείνες που αφορούν ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη, ιδιωτική ασφάλιση και οι εισφορές προσωπικής συντάξεως στο σύνολό τους. Πρόκειται για δαπάνες σχετιζόμενες με την επιβίωση των πολιτών. Εξονυχιστικός έλεγχος για μεγάλα ποσά. Η δουλειά των εφοριακών θα απλουστεύσει. Η απλούστευση αυτή υπάρχει ελπίδα να συντελέσει αποφασιστικά στην καταστολή της φοροδιαφυγής και της λανθάνουσας φοροαπαλλαγής. Πρόκειται για κυβερνητική δράση βαρύνουσας σπουδαιότητας και πρώτης προτεραιότητας. Η καταπολέμηση της διαφθοράς είναι βασικό προαπαιτούμενο της όποιας αναπτύξεως. Αλλιώς κοροϊδεύουμε τον κόσμο με την υιοθέτηση της Συμβάσεως του ΟΗΕ εναντίον της Διαφθοράς (UN Convention against Corruption) και με τη συμμετοχή μας στην Ομάδα Χωρών κατά της Διαφθοράς (GRECO, Group of States against Corruption) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Μ Ε Τ Α Ν Α Σ Τ Ε Υ Σ Η

Στο θέμα της μεταναστεύσεως (immigration). Πριν από οποιαδήποτε απόφαση, πρέπει να διεξαχθεί ενδελεχής επιστημονική έρευνα και εντελεχής μελέτη (κοινωνική, οικονομική, ανθρωπολογική, ιστορική κ.ο.κ.). Είναι οξύτατο πανευρωπαϊκό πρόβλημα. Παρατίθεται ενδεικτικά απάντηση σε συνέντευξη του σοσιαλδημοκράτη πρώην καγκελαρίου της Γερμανίας και σήμερα σοβαρού σχολιαστή των ευρωπαϊκών πραγμάτων Helmut Schmidt : «Όσον αφορά την Ιταλία ή την Ελλάδα δεν υπάρχει πρόβλημα. Μια μέρα οι Ιταλοί και οι Έλληνες θα επιστρέψουν στην πατρίδα τους ή με την πάροδο του χρόνου θα ενσωματωθούν στην κοινωνία. Αυτό είναι κάτι που είδαμε επί δεκαετίες. Το πρόβλημα δεν οφείλεται στη μετανάστευση από την Ιταλία, την Ελλάδα ή την Ισπανία. Το πρόβλημα οφείλεται στη μετανάστευση από αλλότριες κουλτούρες, για παράδειγμα από κουλτούρες σημαδεμένες από το Ισλάμ». (Radio Télévision Suisse, την 26 Ιουνίου 2013). Κατά την ιστοσελίδα Islam in Europe (αυτοχαρακτηριζόμενη ως “κύρια πηγή ειδήσεων για τη Μουσουλμανική Κοινότητα στην Ευρώπη”) με ημερομηνία 23 Σεπτ. 2009: «Οι Μουσουλμάνοι στην Ευρώπη δεν έχουν μεγάλη εκτίμηση για τις ευρωπαϊκές αξίες [...] Έρχονται στην Ευρώπη για να απολαύσουν τα πλεονεκτήματα, που προσφέρει η ευρωπαϊκή κοινότητα, αλλά δεν έχουν πρόθεση να αφομοιωθούν με την τοπική κουλτούρα...»

Ασχέτως των ανωτέρω, επιβάλλεται αλλαγή των ρυθμίσεων περί υπηκοότητας των αλλοδαπών, που γεννιούνται στην Ελλάδα. Να πάψουν να αντιμετωπίζονται σαν *res* (πράγμα). Άλλοι να καθορίζουν την τύχη τους. Η άποψή μας: Τα παιδιά μεταναστών (νόμιμων και παράνομων), προσφύγων και γενικώς αλλοδαπών, που γεννιούνται στην Ελλάδα, έχουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των αντίστοιχων ελληνοπαίδων χωρίς καμιά διάκριση. Εκτός, βέβαια, από την υπηκοότητα. Αυτό θα το αποφασίζουν τα ίδια, υποχρεωτικά μόλις ενηλικιωθούν. Εάν επιλέξουν την ελληνική υπηκοότητα, την αποκτούν αυτομάτως με τρεις προϋποθέσεις: (α) να μιλούν ελληνικά (β) να μην έχουν εγκληματική δίωξη ή καταδίκη και (γ) να δώσουν υπόσχεση νομιμοφροσύνης. Εάν παραβιάσουν τους όρους της, τους αφαιρείται, με δικαστική απόφαση, η υπηκοότητα.

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Να ρυθμιστούν με συνταγματικές διατάξεις (και νόμο αυξημένης ισχύος) και να τεθεί το πλαίσιο λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. Είναι επιτακτική ανάγκη της δημοκρατίας η σωστή πληροφόρηση του λαού (για να ψηφίζει και να συμμετέχει στην δημόσια ζωή γνωρίζοντας τη σημασία και τις συνέπειες των αποφάσεων και ενεργειών του). Με τον τρόπο που λειτουργούν σήμερα συνετέλεσαν κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος στην πολιτική πλευρά της κρίσης που περνάει η χώρα. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Σουηδία (όπου κατά γενική ομολογία η Δημοκρατία λειτουργεί υποδειγματικά και γι' αυτό αναφέρομαι σε αυτήν) οι νόμοι περί τύπου (The Freedom of the Press Act) και περί των υπόλοιπων μέσων επικοινωνίας (Fundamental Law on the Freedom of Expression) αποτελούν μέρος του Συντάγματος της χώρας.

Σε συνεργασία με τους εκδότες του ημερήσιου τύπου επιχειρείται η αναβίωση των πολιτικών εφημερίδων ως πηγής πληροφοριών και σκέψεων επί της κοινωνικής γενικά και της πολιτικής ζωής της χώρας. Στην προσπάθεια αυτή εντάσσεται η σύνταξη νέου σύγχρονου νόμου περί τύπου και λοιπών μέσων επικοινωνίας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Η σύνταξη των πολιτών είναι ίση για όλους, καταβάλλεται δε από τον κρατικό προϋπολογισμό. Καταργούνται δηλαδή οι συνταξιοδοτικές εισφορές ή περικόπτονται δραστικά και αποτελούν έσοδο του κράτους. Όπως καταργούνται και όλοι οι φόροι, εισφορές και τέλη υπέρ τρίτων. Ηλικία συνταξιοδότησεως τα 67 χρόνια για άντρες και γυναίκες, εργαζομένους/ες και μη. Με προσδόκιμο ζωής τα 80. Γίνεται προσπάθεια να καθοδηγηθούν και ενθαρρύνονται οι πολίτες σε συμπληρωματική ατομική ή ομαδική ασφάλιση σε ιδιωτικές εταιρείες, ελληνικές ή ευρωπαϊκές, που λειτουργούν με ειδική αναγνώριση και εγγύηση του κράτους. Η απόδοση των χρημάτων τους, τα οποία θα διαθέτουν ως ασφάλιστρα, θα είναι πολύ πιο ικανοποιητική από την των τωρινών εισφορών τους για δημόσια ασφάλιση.

Το πιο σημαντικό κοινωνικό μέτρο που εισάγει στη χώρα μας η Τρόικα είναι το *ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα*. Είναι από τα πιο σπουδαία μέτρα κοινωνικής πρόνοιας σε μια φιλελεύθερη κοινωνία (με βάση την “αρχή της διαφοράς” του John Rawls, βλ. στο τέλος του κειμένου). Γι' αυτό πρέπει να καταβληθεί κάθε επιμέλεια, κατανόηση, προσπάθεια να εφαρμοστεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος με αυτό σκοπός. Σε ένα κοινωνικό σύστημα “φιλάλληλου φιλελευθερισμού” (compassionate liberalism) είναι αδιανόητο να κυκλοφορούν ζητιάνοι στους δρόμους των πόλεων.

Είναι επιτακτική ανάγκη να καταστεί πιο αποτελεσματική η *προστασία και ασφάλεια των πολιτών* η αστυνόμευση κατά κύριον λόγο. Δραματική αναδιοργάνωση των σωμάτων ασφαλείας. Άλλες οι συνθήκες στις μεγάλες πόλεις και άλλες στην επαρχία. Άλλα προσόντα, άλλες ικανότητες, διαφορετική εκπαίδευση. Το κόστος εκπαίδευσής σήμερα είναι πολύ μεγάλο και διαρκές και των αμοιβών. Λιγότερα προσόντα, χαμηλότερες αμοιβές για την επαρχία. Επάνοδος λοιπόν σε μητροπολιτική αστυνομία και σε χωροφυλακή. Μητροπολιτική αστυνομία, που θα είναι ικανή, μεταξύ πολλών

άλλων, να εξαλείψει την τρομοκρατία και την καταστροφική μανία των αναρχικών-αντιεξουσιαστών, των γνωστών-αγνώστων. Με τη βοήθεια νομοθετικού χαρακτηρισμού της κουκουλοφορίας ως ιδιώνυμου αδικήματος. (βλ. και επιστολή της ομότιμης καθηγήτριας Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, πρωταγωνίστριας στον τομέα των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 15^{ης} Φεβρ. 2009. Επίσης την αναλυτική της πρόταση στον τιμητικό τόμο της καθηγήτριας Καλλιόπης Δ. Σπινέλλη [Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2010] περί προσθήκης στον Ποινικό Κώδικα άρθρου με αριθμό 189Α, “Συμμετοχή σε δημόσια συνάθροιση με απόκρυψη προσώπου”). Η συγχώνευση Αστυνομίας Πόλεων και Χωροφυλακής ήταν ολέθριο λάθος.

Εφ’ όσον παραμένει η υποχρεωτική στρατιωτική θητεία (επεκτεινόμενη και στις γυναίκες [οπότε θα μειωθεί η διάρκεια της] σε βοηθητικές ή κοινωνικές υπηρεσίες–νοσοκομεία κ.τ.λ.· ισότητα σε όλα!) να συνοδεύεται με προσπάθεια χρησιμοποίησεως διαθέσιμου χρόνου για εθελούσιου χαρακτήρα γενική και επαγγελματική επιμόρφωση. Αναμόρφωση επί το δημοκρατικότερο του στρατιωτικού βηματισμού· και πρώτα-πρώτα του γελοίου (κληρονομιά της χούντας) της προεδρικής φρουράς.

Έλασσον θέμα αλλά δαπανηρό και άδικο: Οι αστικές συγκοινωνίες στους μεγάλους δήμους (ως δημόσιες επιχειρήσεις επιδοτούνται τώρα αδρά από τον κρατικό προϋπολογισμό), το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, δεν μπορεί παρά να είναι δημοτικές (του κάθε δήμου ή συνεργασίας περισσοτέρων) ή ιδιωτικές. Δημόσιες σημαίνει αδικαιολόγητη σημαντική δημόσια δαπάνη και αδικία εις βάρος των φορολογουμένων των χωριών και μικρών πόλεων.

Τέλος, μεταβατικό μέτρο, πρέπει να τονιστεί εμφαντικά η αναγκαιότητα να εφαρμοστούν με συνέπεια οι υποχρεώσεις που έχουμε αναλάβει ως χώρα και μέλος της Ευρωπαϊκή Ένωσης και της Ευρωζώνης έναντι των δανειστών μας με τα Μνημόνια (που έχουν γίνει νόμοι του κράτους), καθώς και με τον Οδηγό Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού (Toolkit-Εργαλειοθήκη) του ΟΟΣΑ. (Αν όχι, να τροποποιηθούν κατόπιν συμφωνίας). Περιλαμβάνουν πλείστες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες ήταν από δεκαετίες και είναι και σήμερα αναγκαίες για να ορθοποδήσει η οικονομία μας. Γράφει στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (2 Νοεμ. 2014) ο νηφάλιος και συγκρατημένος στη διατύπωση των απόψεών του οικονομολόγος Αρίστος Δοξιάδης : «Όσα ισχύουν στις πιο πολλές δυτικές χώρες δεν έχουν προκύψει από ιδεολογική εμμονή, αλλά επειδή αποδείχτηκαν αποτελεσματικά. Η “εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ” μπορεί να έχει μερικές αστοχίες, αλλά η πλειονότητα των μέτρων είναι πιθανόν ότι θα φέρει σημαντικές βελτιώσεις για τους περισσότερους πολίτες».

Κ Α Τ Α Λ Η Ξ Η

Πάνω και πίσω απ’ όλην αυτή την παράθεση επισημάνσεων, τέσσαρες --ηθικής διαστάσεως θα μπορούσαμε να τις χαρακτηρίσουμε-- αρχές. Θα πρέπει να αποτελούν το βάθρο μιας σύγχρονης δημοκρατικής πολιτείας. Η πρώτη του Πυθαγόρα, του πιο φημισμένου από τους προσωκρατικούς φιλοσόφους: “Μέτρον επί πάσιν άριστον”. (Χρυσά Έπη). Ο Ιπποκράτης τη διατύπωσε (από μεθοδολογική οπτική) διαφορετικά· ωστόσο εξ ίσου εναργώς: “Παν το πολύ τη φύσει πολέμιον”. Μέτρο λοιπόν. Μετριοπάθεια σε όλα· παντού και πάντοτε. Συνώνυμα: διαλλακτικότητα, συμβιβαστικότητα,

ηπιότητα, πραότητα. Ανώνυμα: Αδιαλλαξία, φανατισμός, ακρότητα. (ΛΕΞΙΚΟ ΣΥΝΩΝΥΜΩΝ ΑΝΤΩΝΥΜΩΝ Γ. Μπαμπινιώτη). Η δεύτερη αρχή ανήκει στον Αριστοτέλη: “Ὡσπερ γὰρ καὶ τελεωθέν βέλτιστον τῶν ζῶων ὁ ἄνθρωπος ἐστίν, οὕτω καὶ χωρισθέν νόμου καὶ δίκης χεῖριστον πάντων”. (“Γιατί όπως στην τελειότητά του ο άνθρωπος είναι σε ύψιστο βαθμό το καλύτερο από τα ζώοντα όντα, έτσι και όταν αποχωρισθεί από τον νόμο και τη δικαιοσύνη γίνεται το χειρίστο όλων”. Πολιτικά, Α,1,1.253^Α). Η τρίτη είναι έκφραση του επιφανούς φιλελεύθερου οικονομολόγου (βραβείο Nobel) και διανοητή F. A. Hayek (1899-1992): “We owe our freedom to restraints of freedom”. (“Οφείλουμε την ελευθερία μας σε περιορισμούς της ελευθερίας”) Από το Law, Legislation and Liberty--The Political Order of a Free People, εκδ.Routledge, 1973. [3^{ος} τόμος, σελ.163]).

Τέλος την τέταρτη διπλή αρχή την συνθέτει το απαύγασμα της συλλογιστικής του John Rawls (1921-2002), του μεγαλύτερου, κατά πολλούς, στοχαστή του περασμένου αιώνα στους τομείς ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας: «(α) Κάθε πρόσωπο έχει την ίδια αμετάκλητη αξίωση σε ένα απόλυτα επαρκές σχήμα ίσων βασικών ελευθεριών, το οποίο είναι συμβατό με το ίδιο σχήμα ελευθεριών που ισχύει για όλους· και (β) Οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες πρέπει να ικανοποιούν δύο προϋποθέσεις: πρώτον, να συναρτώνται με αξιώματα και θέσεις που είναι ανοιχτά σε όλους υπό συνθήκες ακριβοδίκαιης ισότητας ευκαιριών· και δεύτερον να αποβαίνουν προς το μέγιστο όφελος των λιγότερο ευνοημένων μελών της κοινωνίας (η αρχή της διαφοράς)». (σελ. 97, Η ΔΙΚΑΙΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ – Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΩΣ ΑΚΡΙΒΟΔΙΚΙΑ. ΜΙΑ ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ, εκδ. ΠΟΛΙΣ, 2006).

Η εδραία ισχύς και η απαρέγκλιτη τήρηση των φιλελεύθερων αυτών αρχών συνιστούν την πληρέστερη μορφή κοινωνικής δικαιοσύνης.

Δεκέμβρης 2014